

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Library of Technology

Šedá literatura – case study v ČR

Petra Pejšová

Národní technická knihovna, Praha

Digitální knihovna 10. listopadu 2015

Creative Commons Uveďte původ-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní

- Popsat jakým způsobem se shromažďuje a zpřístupňuje šedá literatura v České republice. Uvést příklady a zkušenosti s budováním Národního úložiště šedé literatury. Zhodnotit výchozí a současný stav s přihlédnutím k vnějším okolnostem.

Definice šedé literatury

210 mm

- Grey Literature "Information produced on all levels of government, academics, business and industry in electronic and print formats not controlled by commercial publishing i.e. where publishing is not the primary activity of the producing body."
*(Luxembourg, 1997 - Expanded in New York, 2004, dostupné na WWW
<<http://www.greynet.org/index.html>>)*

NUŠL

- Centrální přístup k ověřené šedé literatuře a k výsledkům výzkumu a vývoje v ČR
- Podpora vědy, výzkumu a vzdělávání
- Systematický sběr metadat a digitálních dokumentů
- Spolupráce se zahraničními repozitáři
- www.nusl.cz

Věda a výzkum (26859) - Školství (278578) - Kultura (16214) - Státní správa (2877) - Ostatní (592)

Typ dokumentu

- Analytické a metodické materiály
- Autorské práce
- Firemní literatura
- Konferenční materiály
- Ostatní
- Personálie
- Propagační materiály
- Vysokoškolské práce
- Zprávy

Osoby

Univerzita Karlova. (626)
Mazánková, Libuše (512)
Filipová, Alena (496)
Zeman, Jiří (469)

[zobrazit více](#)

Klíčová slova

marketing (4114)
finanční analýza (3852)
education (3528)
analýza (3490)

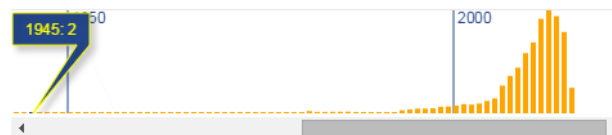
[zobrazit více](#)

Jazyk

český (273612)
anglický (23099)
slovenský (6622)
německý (385)
francouzský (53)

Plný text

Počet nalezených dokumentů: **325120**

Publikováno od do

i Ratifikace asociační dohody s Ukrajinou v ČR: čekání na Godota?

Cech, Adam; Hendrychova, Klara; Vichova, Veronika;
Evropské hodnoty o.s., 2015

i Vliv vybraných kardiovaskulárních léčiv nalézáných ve vodním prostředí na ryby

Kardiovaskulární léčiva patří v České republice k nejvíce předepisovaným. V důsledku jejich vysoké spotřeby jsou jejich rezidua často detekována v odpadních a povrchových vodách. Verapamil, diltiazem ...

STEINBACH, Christoph Antonius;
Jihočeská univerzita v Českých Budejovicích, 2015

i Vliv přikrmování upravenými krmnými komponenty v kapřích rybnících na kvalitu vody v recipientech

Minimalizace environmentálních dopadů akvakultury se jeví jako klíčový faktor pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti tohoto odvětví. Četné studie vyhodnotily nutriční strategie, jako jeden z hlavních ...

HLAVAC, David;
Jihočeská univerzita v Českých Budejovicích, 2015

i Mikromanipulace a kryopreservace zárodečných buněk

O službě

NUŠL poskytuje centrální přístup k informacím o šedé literatuře vznikající v ČR v oblastech vědy, výzkumu a vzdělávání. Více informací o šedé literatuře a NUŠL najdete na webu služby.

Vaše náměty a připomínky pošlete na email
nusl@techlib.cz

Provozovatel

NTK
50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

facebook

Zahraniční báze

- DocuTicker
- theses.fr
- ETHOS
- WorldWideScience.org
- OpenGrey
- OpenAIRE
- BASE
- ArXiv.org

- 1994 – 2005
SIGLE – disertace - tištěné
- 2005 – 2008
Hledání nové cesty
- 2008 – 2015
NUŠL – různé druhy ŠL - elektronicky

- Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace
- Realizován v letech 2008 – 2011
- Podporován Ministerstvem kultury ČR
  - Výzkumné programové projekty
- Řešitelé NTK a VŠE v Praze
- Od r. 2012 - součástí hlavních úkolů NTK viz statut NTK

- Vyhledávání a digitální repozitář pro šedou literaturu
  - Shromažďování ŠL
    - z různých institucí, od osob
    - dlouhodobá archivace
    - zpřístupnění
- Záznamy + plné texty
  - Veřejně dostupné

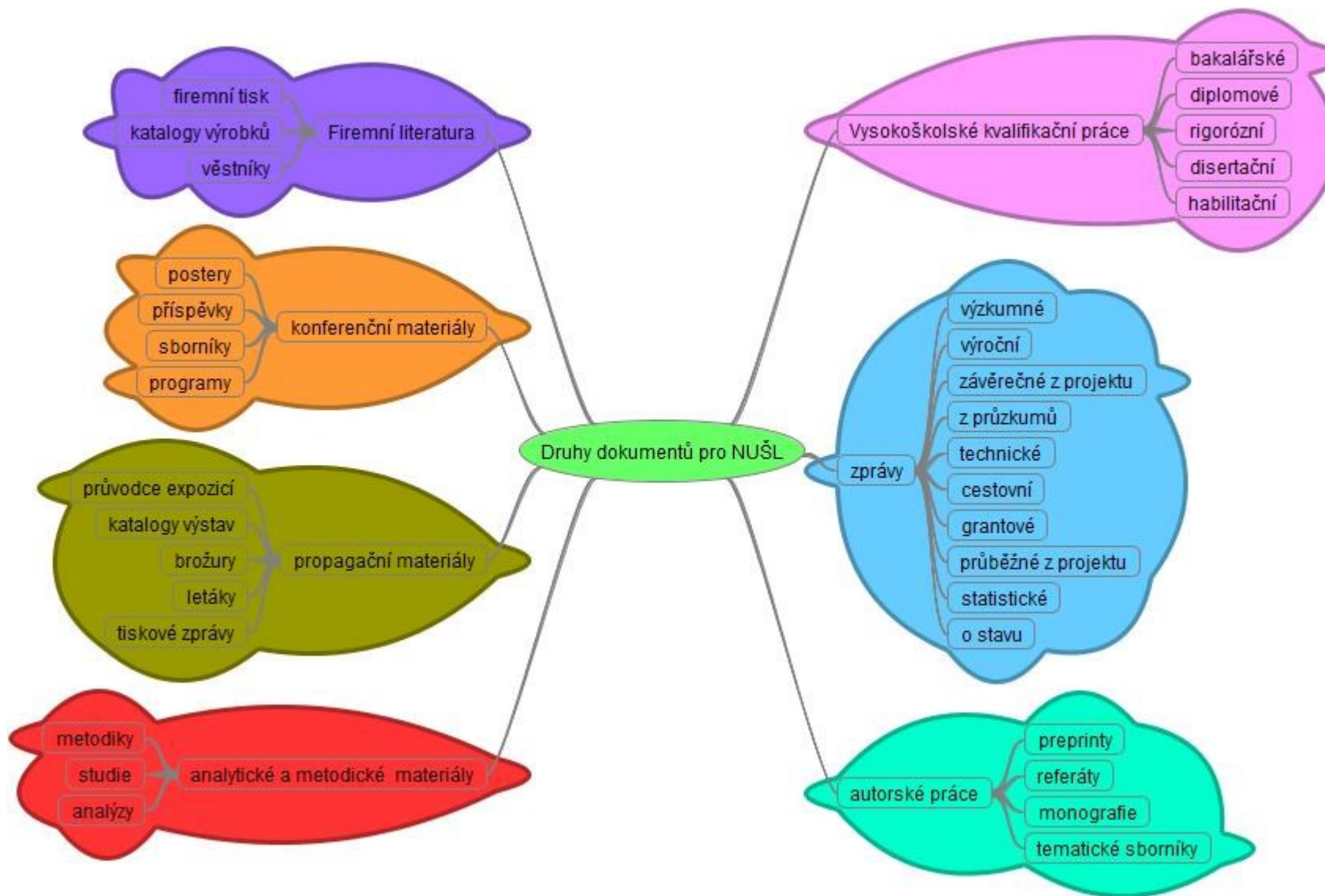
Závazné výstupy projektu

210 mm

- Funkční pilotní aplikace
- Otestovaná technologie
- Standardy a doporučení
- Odborná publikace
- Webové stránky
- Semináře

- Partnerská síť
- Školení a návody
- Pravidelné audity
- Propojení na další systémy
- Konference a sborník
- Vychytávky

Typologie ŠL pro NUŠL

Varianty spolupráce

210 mm

- **Instituce má vlastní repozitář**
  - Přebírání dat přes OAI-PMH
  - Indexace do Centrálního vyhledávacího rozhraní bez dlouhodobé archivace
  - Uložení do Digitálního repozitáře s dlouhodobou archivací
- **Instituce nemá vlastní repozitář**
  - Vkládání do Digitálního repozitáře přes webové rozhraní dlouhodobou archivací

Partnerská síť

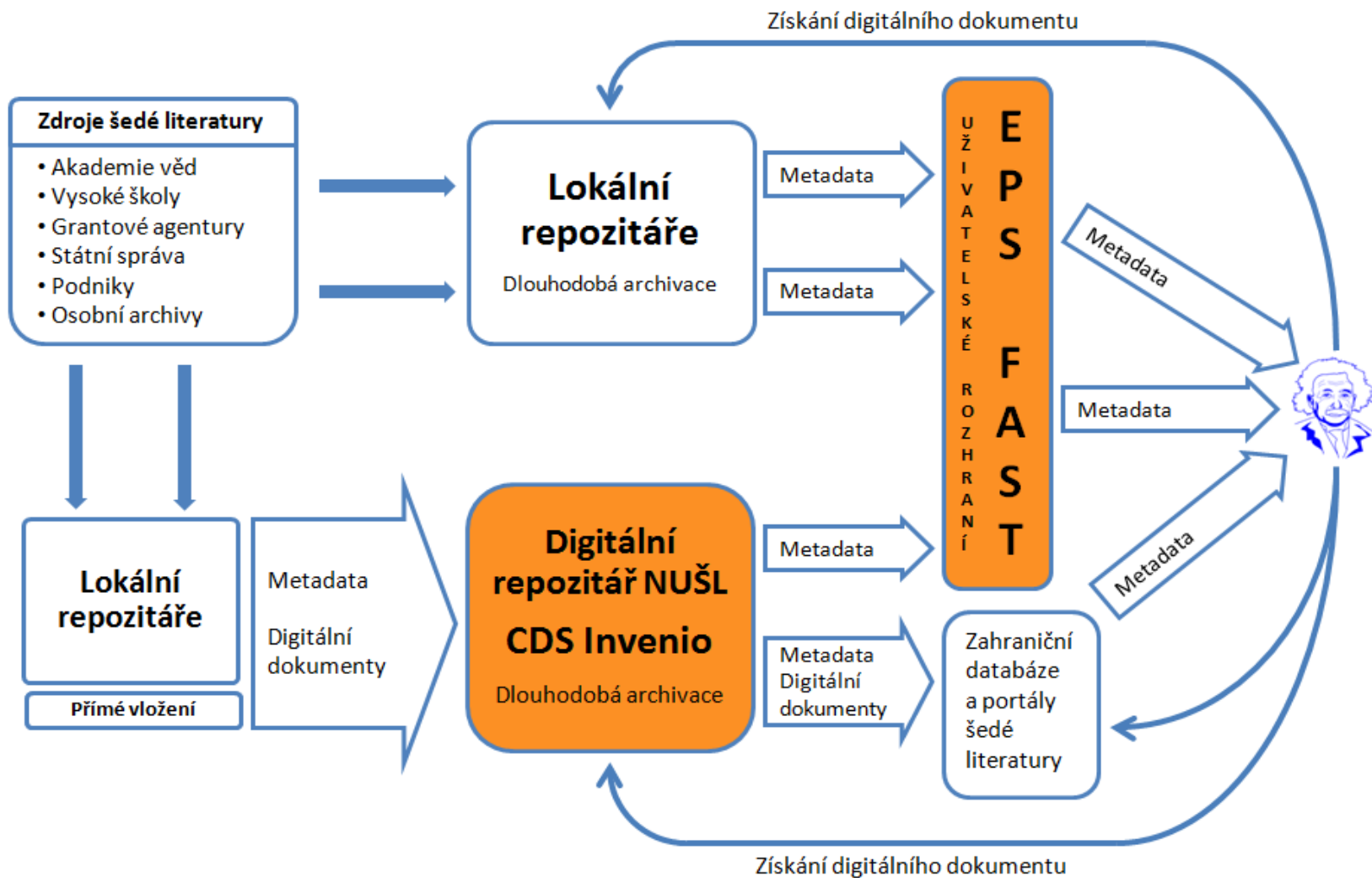
210 mm

- 131 spolupracujících institucionálních partnerů
  - Knihovna AV ČR, ústavy AV
  - Veřejné výzkumné instituce
  - Vysoké školy (státní, soukromé)
  - Knihovny
  - Ministerstva
  - Muzea
  - Jednáme s dalšími (galerie, neziskové organizace...)
- 5 fyzických osob

Funkční pilotní aplikace

210 mm

Digitální repozitář

<http://invenio.nusl.cz>

- Open Source Invenio
  - Vyvinuto a provozováno v CERN

Centrální uživatelské rozhraní

www.nusl.cz

- ESP FAST
  - Komerční SW
  - Indexační a vyhledávací systém

Co v NUŠL najdete?

210 mm

- Záznamy dokumentů (metadata) šedé literatury
- Digitální dokumenty ŠL (volně přístupné)
  - texty (PDF, DOC)
  - obrázky (JPG)
  - videa (MP4)
- Informace, kde je možné dokument získat

Dostupnost plných textů

210 mm

■ Centrální uživatelské rozhraní

Počet záznamů přes 325 tis.

- 130 746 záznamů s plnými texty, které jsou dostupné ve většině v externích repozitářích

Digitální repozitář

■ Počet záznamů přes 146 tis.

- 2 385 záznamů s plnými texty
- 143 767 záznamů, kde plné texty jsou dostupné v externích repozitářích

Standardy a doporučení

210 mm

- Metodika zpracování, dlouhodobého uchování a zpřístupnění šedé literatury v ČR na příkladu NUŠL
  - Typologie šedé literatury
  - Metadatový formát NUŠL 1.0
  - Šablony pro šedou literaturu
  - Doporučené formáty

Repozitáře šedé literatury

- 9 autorů – 2 zahraniční
- První část - šedá literatura a její aspekty
- Druhá část – budování repozitáře
- Česká a anglická verze
- Tištěná i elektronická verze
- Nakladatelství VeRBuM

Návody pro partnery

210 mm

- Řazení šedé literatury do NUŠL
- Manuál pro vkládání a editaci dat
- Pokyny pro zpracování záznamu
- Instrukce pro připojení
- Instrukce pro instituce k využití lokální instalace
- Návod na převod do PDF

Legislativní podpora

210 mm

- Právní expertíza: Digitální zpracování šedé literatury pro NUŠL
- Licenční smlouvy
- Možnosti vložení díla do NUŠL z právního hlediska
- Díla v NUŠL chráněna Autorským zákonem a výběrově Creative Commons <http://www.creativecommons.cz/>

Webové stránky

210 mm

- Česká verze <http://nusl.techlib.cz/>
- Anglická verze <http://nrgl.techlib.cz/>
- Průběžná aktualizace
- Sledování aktualit pomocí RSS kanálu

Semináře a konference

210 mm

- 2008 – 2013 Seminář ke zpřístupnění šedé literatury
- 2014 a dál Konference o šedé literatuře a repozitářích
- Sborník v anglickém jazyce od roku 2014 součást TGJ (ve Scopusu)
- Videá v repozitáři

NUŠL v mezinárodních repozitářích a registrech

- OpenGrey www.opengrey.eu
- OpenAIRE <https://www.openaire.eu/>
- Base www.base-search.net
- ROAR <http://roar.eprints.org>
- OpenDOAR www.opendoar.org

Indexace Googlem

„GreyNet is dedicated to Research, Publication, Open Access and Education in field of Grey Literature“

- International Conference on Grey Literature (GL12 v NTK)
- The Grey Journal
- NTK členem od roku 2010
- <http://www.greynet.org/>

PROČ?

- Záruka pro partnery
- Definování záměrů
- Řízení repozitáře
- Potřeba metodologie
- Podklady pro management

KDY?

- Při pilotní implementaci
- 2009 - repozitář instalován s testovacími daty
- 2010 – repozitář již otestován v rutinním provozu
- Opakování auditu

DRAMBORA

interactive

Digital Repository Audit Method
Based on Risk Assessment

Register for DRAMBORA

Username:

Password:

Remember:

[Forgot Password?](#)

Home

Latest News

Get Expert Help

Having Problems?

Download Offline Version

Submit Feedback

DRAMBORA Training

About

Objectives

Benefits

The DRAMBORA Team

Collaborations

Dissemination

DRAMBORA Users

Welcome to DRAMBORA Interactive: Log in or Register to Use the Toolkit

Welcome to DRAMBORA Interactive

Please register, log in or read about the toolkit, get an overview of its [objectives](#), or learn of the [benefits](#) that it can offer you and your repository.

The [Digital Curation Centre \(DCC\)](#) and [Digital Preservation Europe \(DPE\)](#) are delighted to announce the release of the Digital Repository Audit Method Based on Risk Assessment (DRAMBORA) toolkit.

This toolkit is intended to facilitate internal audit by providing repository administrators with a means to assess their capabilities, identify their weaknesses, and recognise their strengths. Digital repositories are still in their infancy and this model is designed to be responsive to the rapidly developing landscape. The development of the toolkit follows a concentrated period of repository pilot audits undertaken by the DCC, conducted at a diverse range of organisations including national libraries, scientific data centres and cultural and heritage data archives.

For more information, why not download the DRAMBORA Flyer in [PDF](#) or [JPEG](#) formats?

News

DRAMBORA Translated into Japanese
13th Sep 2010

DRAMBORA on LinkedIn
30th Nov 2009

DRAMBORA is part of the SHAMAN Assessment Framework
1st Jun 2009

Download

Please [register](#) to download the offline copy of the DRAMBORA Toolkit

Comment

Submit feedback via our [feedback form](#) or [email us](#).

Get Help

Get help in the DRAMBORA evaluation process by volunteering to host a [DRAMBORA facilitated assessment](#).

Sledované oblasti 1

210 mm

- Mandát – poslání, důvod, zřizovatel atd.
- Vybavení – HW
- Funkční třídy – legislativa, akvizice apod.
- Personál – včetně zastupitelnosti
- Role – provázanost na personál, odpovědnost za činnosti a rizika
- Omezení – rozdělení do skupin a provázanost na funkční třídy

Sledované oblasti 2

210 mm

- Cíle – popis a provázanost na funkční třídy
- Činnosti - provázanost na role a odpovídající vybavení, cíle, funkční třídy a rizika
- Identifikace rizik
  - namapování na role
  - Určení jejich závažnosti
  - Návrh zmírnění či eliminace rizik
  - Stanovení data kontroly
  - Analýza rizik – vyhodnocení závažnosti – Paretovo pravidlo 80/20

- Identifikovaná rizika ohrožující provoz repositáře, jeho kvalitu, akceschopnost, pověst a pozici
- Zmapovaný repositář včetně jeho relevantního okolí
- Akční plán – termíny a kroky vedoucí k eliminaci či zmírnění rizik

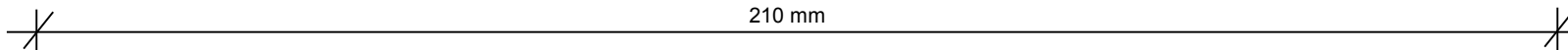
210 mm

- Dobrovolnost
- Legislativní
- Technické
- Znalostní
- Personální

- Zajistit legislativní zakotvení odevzdávání ŠL v příslušných zákonech
- Zajistit si mandát na to provozovat tuto činnost
- Nejprve stanovit síť spolupracujících organizací
- Využít metodologie auditu

- Výzkumná data
- Enhanced publications
- Volné licence
- Open Access

Děkuji za pozornost!

Kontakt: petra.pejsova@techlib.cz

Více informací: <http://nusl.techlib.cz>